

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1127570/2

בבית הדין הרבני האזורי אשקלון

לפני כבוד הדיינים:

הרב ישי בוכריס – אב"ד, הרב עודד מכמן, הרב בן ציון ציוני

התובעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד איילת קריספל)

נגד

הנתבע: פלוני (ע"י ב"כ טו"ר משה ליבוביץ)

הנדון: תביעת האשה לגירושין בטענת מאיסות ניכרת ללא הוכחה ברורה

פסק - דין

בפני ביה"ד תביעת האשה לגירושין.

השתלשלות העניינים

הצדדים נישאו זל"ז ביום 31.8.92 ולהם 3 ילדים.

בתאריך 31.8.17 הגישה האשה תביעת גירושין בביה"ד הרבני, במסגרתה פירטה את השתלשלות חיי הנישואין כמו גם את הרקע למשבר הזוגי והסיבות בגינן היא טוענת לגירושין.

טרם ההליכים, היו הצדדים ביעוץ ב 11.16 אצל ד"ר צ. א. במסגרת הטיפול בילדם המשותף, ומיוזמת הבעל טופלו אצל ד"ר א. א..

גם לאחמ"כ, בחודש 9.17, היו בטיפול אצל הרב ב. ז. - יועץ נישואין ופסיכותרפיסט. ובמהלך 11.17 היה הבעל בטיפול במשך כחודשיים אצל ל. ל. - פסיכולוג קליני מומחה.

כשבוע לאחר הגשת התביעה, לדברי האשה עקב איומים, הגישה האשה לביה"ד בקשה לצו הגנה. במסגרת זו ביה"ד קבע דיון, ולאחר ששמע את הצדדים החליט לא להוציא צו, אלא הפנה את הצדדים בהסכמתם ליעוץ לשלו"ב אצל הרב ג. ב. מ., והבעל הופנה לסדנא לטיפול בכעסים.

וכך כתב הרב בסיכום הפגישה:

"הבעל מודע למספר טעויות שעשה במשך חיי הנישואין, ואכן מוכן לגשת לטיפול מקצועי מתאים כדי לשפר או לתקן את הטעוץ שיפור, למרות שיש לו גם מצידו טענות מוצדקות לכאורה כלפי הצד שכנגד. כמו כן התחיל לקבוע עיתים לתורה אצל רב בשכונתם הידוע בהבנתו והדרכתו הנכונה בנושא שלום בית בין בני הזוג.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האישה מצידה מעלה טענות כלפי הבעל שבחלקן נראות כמוצדקות לכאורה, אך אינן ברמה של פירוק בית לעניות דעתי. האישה משתמשת בביטויים ומילים שנראה כמי שלימדוה לטעון אותם. ובכלל התנהגותה נראית מוסטת ומוכתבת מגורם חיצוני עד לגבול האובססיביות לפירוק הבית ויהי מה.

בני הזוג לא עברו טיפול מקצועי אינטנסיבי ולכן מוקדם מידי לבדוק את האופציה של פירוק התא המשפחתי בוודאי אם נתחשב בעובדה כי להם שלושה ילדים.

אי לכך, ולפי מה שנראה לי לאור ניסיוני הרב בתחום זה, אני מאמין כי ישנם עדיין סיכויים טובים מאוד להצלחת שיקום הבית מחדש. לשם כך הנני ממליץ להפנות את הזוג לטיפול אצל מטפל/ת מומחים בתחום. (מסרתי לבני הזוג מספר שמות של מטפלים מנוסים מאוד), ומתוך כוונה אמיתית וכנה להשכין את השלום בביתם. על האישה לנתק כל מגע וקשר עם כל גורם חיצוני אחר מלבד המטפל אליו יפנו...”

הרב הפנה את הצדדים ליועצים, אך האשה לא שיתפה פעולה.

לאחר החלפת ייצוג, הגישה האשה כתב תביעה מתוקן וחידשה את ההליכים בביה"ד הרבני, ובמקביל הגישה תביעה לפירוק שיתוף בבימ"ש לענייני משפחה.

ביום 15.1.18 הגישה האשה לבימ"ש בשנית בקשה לצו הגנה. לאחר דיון הבעל הורחק בהסכמה ל - 45 יום.

הבעל מצידו הגיש לביה"ד תביעה לשלום ביום 29.1.18. וכן כתב הגנה לתביעת הגירושין.

ביום 22.2.18 שוב הגישה האשה בקשת צו הגנה למדור שקט ושלו, בתלונה כי הבעל מנסה לשים בבית קמיעות. היא הגישה על כך גם תלונה במשטרה.

בדיון בבית הדין ביום 6.3.18 פירטה האשה את הנימוקים לתביעתה לגירושין וביקשה מביה"ד להאריך את הצו.

מאידך, הבעל הבהיר שהוא מבקש לשקם את הבית והוא תובע שלום בית.

ביה"ד קבע בהחלטה לאחר הסכמת הצדדים מתווה להמשך ההליכים והצו הוארך בהסכמה.

עיקרו של המתווה היה שהצדדים יופנו לטיפול זוגי, ואם מי מהם לאחר הטיפול יבקש להתגרש הצד השני לא יתנה זאת בכל תנאי כשלהו.

הצדדים אכן נפגשו פעם אחת עם המטפלת הזוגית הגב' מ. ס., אלא שהאשה הביעה בפני המטפלת את רצונה הברור להתגרש ושאינן פניה לכינון שלו"ב.

וכך כתבה המטפלת בסיכום לבקשת ביה"ד:

”ניסיתי בכל דרך לבדוק ולהיכנס בפתח צר על מנת לנסות ולהביא את הזוגיות לשיקום אך האשה הבהירה לי בכל דרך שאין זה רצונה עד כדי תחושת דחיה ופחד מנוכחותו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הפגישות הזוגיות שעשיתי עמם היו לא נעימות בשל פער הרצונות והרתיעה של האישה ממפגשים אלו. נאמרו דברים שחזרו על עצמן ללא שום שינוי בעמדתם זה כנגד זה. ראוי לציין שבני הזוג מתנהגים בכבוד ויודעים לשמור על הגבולות...

יש פער גדול בין הבעל שרוצה בכל מאודו לבין האשה שבכל מאודה רוצה להתגרש. לדבריו של הבעל הוא מאוד אוהב את אשתו ולא חשב אף פעם שהזוגיות שלו תעמוד במבחן זה. מבחינתו זה היה אקסיומה שנישואין אלו הם לכל החיים. מהשיחות עולה שהוא חש עצב בדידות ויאוש ניסיתי בכל דרך לעודדו. אי לכך גם שאלת חזרתו הביתה מורכבת. מחד קיימת לו הזכות לשוב לביתו, מאידך לפי התרשמותי הכיוון לא יהיה שלום בית בשלב זה. מהיכרות עם הזוג שכללה מספר מפגשים נפרדים 2 משותפים כמו כן שיחות טלפוניות התרשמתי שבני הזוג במהלך הנישואין קיימו על פניו קשר זוגי ומשפחתי נורמטיבי. האישה חשה אי שביעות רצון מהקשר וכאשר מחתה בדרכה העדינה בפני בעלה דבריה לא נשמעו ולא נלקחו כנורת אזהרה. בשעה שכבר הייתה מסוגלת לומר את הדברים בנחישות ולהיעזר במטפלים כבר כלו כל הקיצין מבחינתה. לדברי האישה הדחייה הרבה והיעדר המוחלט של הרצון מקורו בהתנהלות לאורך הנישואין שלא טופלה בשעתה. לעומתה הבעל רק החל במסע ההבנה אך בשל עמדת האישה נראה כי כל שינוי לרצות או רצון לשנות אינם רלוונטי עוד מבחינתה."

משכשל הטיפול, תבעה האשה את קיומו של הסעיף במתווה המורה לבעל ליתן לה גט ללא תנאים מוקדמים. אלא שאז נתגלעה מחלוקת בין הצדדים האם האשה עמדה בהתחייבותה במתווה ואכן שיתפה פעולה עם המטפלת, וממילא האם הבעל מחויב לגרש ע"פ ההסכמות.

האשה הבהירה את עמדתה ודבקה בתביעתה לגירושין וכך גם אמרה למטפלת הזוגית. היא הסבירה ששיתפה פעולה עם המטפלת הזוגית ובסך הכל אמרה את עמדתה באותה עת שהיא חפצה בגירושין ואמרה מהן הסיבות לכך. לדבריה, הבעל הוא זה שלא עשה כל מאמץ להשכנת שלום בבית ולמרות הצהרותיו בבית הדין, לא רק שלא ריצה את אשתו במחוות, אלא אף יצר קשר עם נשים זרות תוך כדי הליכה כביכול לשלום בית.

הבעל טען שהאשה לא שיתפה פעולה עם המטפלת הזוגית ועל כן דבק בעמדתו ברצונו לשלום בית. כמו כן ביקש את ביטול צו ההרחקה מביתו ודרש עיון בחו"ד גב' מ. ס. .

בהחלטת בית הדין בתיק צו הגנה זה מיום 23.07.2018, כמו גם בהחלטתו בתיק הגירושין מיום 28.01.2019, קבע בית הדין שהאשה אכן עמדה בהתחייבותה. עמדת האשה שהיא חפצה בגירושין, ואף שהסכימה לפנות לטיפול זוגי, אין הכוונה שהיא באה ברצון לשקם, אלא שהיא מוכנה לבוא למקום שיש סיכוי לשכנעה לשקול שוב את רצונה בגירושין ולהעמיד בפניה אלטרנטיבה ראויה שהיא לא תוכל לסרב לה.

ביה"ד קבע כי הבעל לא עמד בדבריו שייתן את הגט לאחר ארבעה חודשים בלא כל תנאי, ולכן החליט להקפיא את המצב המשפטי הקיים ולא לדון בהשבת הבעל לבית או בתביעה אחרת כל שהיא, עד אשר יתברר עניין הגירושין.

ביה"ד הסביר כי אף אם לא היתה התחייבות שלו, לא נכון להחזיק את האשה בכח. גם אם אין עילה מוכחת לגירושין, כאשר מי מן הצדדים חפץ בגירושין ומוכח בעליל כי עמדתו נחרצת ואין סיכוי לשיקום הבית, על הצד השני לכבד את רצון חברו ולהסכים לגירושין.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

יוער, כי הוצעה הצעה נוספת על ידי ב"כ הבעל, שעניינה העדפת האשה בחלוקת רכוש כבר עתה ובלבד שימשיכו לחיות ביחד. הצעה זו נדחתה על הסף ע"י האשה והיא הגדירה את ההצעה כהשפלה, דהיינו, שקונים אותה בכסף.

ביה"ד הורה לבעל להעביר לביה"ד את עמדתו.

הבעל שלח לביה"ד הודעות סותרות. מחד הצהיר כי הוא מגבש הסכם גירושין, ומאידך כי הוא רוצה שלו"ב. ביה"ד הסיק כי הבעל חזר בו ולכן דחה את בקשותיו לביטול צו ההרחקה, וכן למתן צו דיספוזיציה בדירת המגורים, וקבע דיוני הוכחות לעילות תביעת הגירושין ביום 13.1.19 וביום 19.5.19.

בתחילה הועלתה עובדת השינוי בהרכב בית הדין, כאשר שני דיינים התחלפו. ב"כ האשה הסכימה שבית הדין ימשיך לדון ממקום שפסק, ואילו ב"כ הבעל ביקש שהדיון יתחיל מראשיתו.

ב"כ הבעל נימק את בקשתו בכך שלדעתו נפלו אי דיוקים בהחלטה הקודמת של בית הדין שקבעה שהאשה פעלה ע"פ החלטת בית הדין, לדעתו היא לא עשתה כן כיון שאמרה ליועצת שאינה מעוניינת בשלו"ב. טענה נוספת טען ב"כ הבעל שבית הדין צריך להתרשם ישירות מהצדדים, ולכן אין הדיינים החדשים שבהרכב יכולים להסתמך על כתבי בית הדין הקודמים.

בית הדין דחה את טענות ב"כ הבעל. ונתן לכל צד אפשרות להציג את עמדתו בענין תביעת הגירושין בקצרה, ולאחר מכן יימשך הדיון ממקום שפסק בהסתמך על טענותיהם ועל כתבי בית הדין.

האשה חזרה על תביעתה לגירושין, תיארה לטענתה את ההשפלות כוחניות והאלימות הנפשית שעברה, הסתרת הכספים ועוד. לאורך השנים הבעל נהג בה באלימות מילולית נפשית וכלכלית, ונהג להתבטא כלפיה באופן משפיל ומזלזל אף לעיני הילדים הקטנים.

הבעל גם השליט בבית אוריה של פחד וטרור כלכלי ונהג להעלים מהאשה כספים.

האשה טענה: "אני סבלתי מהשפלות כוחניות ואלימות נפשית ועדיין ממשיך בזה. אני רואה כאן עוד כוחניות, לא משחרר אותי למרות ניסיון שלום בית".

לדבריה, כשנתיים לפני פתיחת ההליכים בשנת 2015 במהלך הטיפול המשפחתי למעשה התברר כי עיקר הבעייתיות נובעת ממערכת היחסים הזוגית וההתנהלות של הבעל והתנהגותו כלפי האשה והקטינים.

למרות האמור, היא לא מיהרה להגיש תביעה לגירושין ולעומת זאת נעשו לאורך השנים ניסיונות לשקם גם באמצעות אנשי מקצוע.

התנהלותו של הבעל נתנה אותותיה במצבו הנפשי ובהתנהגותו של הבן הצעיר והאשה יזמה טיפול משפחתי אצל המטפל ד"ר צ. א..

היא הביאה דוגמה להתנהלותו הבעייתית של הבעל מכך שכאשר בתם הבכורה של הצדדים עברה צנתור בביה"ח בגיל 24 והבעל לא טרח לשאול מאז ההליכים מה שלומה ומצבה! הוא חחרים את הבת משום שלא עזרה לשכנע את האשה שתסכים לשלום בית, והחליט להתעלם מקיומה עד להיום!

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

למרות נסיונות הטיפול לא חל שינוי אצל הבעל, וכל זה גרם שהאשה מאסה בבעלה לחלוטין נוכח התנהגותו אליה במשך השנים ונוכח מה שנעשה לילדים.

כעת היא אינה מעוניינת יותר לפנות ליעוץ ורצונה להתגרש. הם כבר שנתיים לא מקיימים יחסי אישות ובמשך שנה פרודים, והיא עדין סובלת מאלימות נפשית וכלכלית.

כך בחקירת ב"כ הבעל את האשה:

ש. מה העילה הגורמת לגירושין ?

ת. ברגע שהגעתי לתובנות שלא זה מה שמגיע לי אלא לשמוח בחיים ומאושרת... ראה שאני לא רוצה אותו. ישן עשרה חודשים על הרצפה. לא יכולתי לסבול את הנוכחות שלו. אני כל הזמן אמרתי שאני לא רוצה אותו. אמר נלך לטיפול אמרתי לו אתה תסבול... אני לא רוצה לחיות אתו רוצה לסיים יפה.

ש. איך את מסבירה את הרצון של הבעל לשלום בית...?

ת. אין כאן שלום בית אמיתי, לא מקשיב לי, לא אכפת לו במה שאני חווה... רוצה אותי אז למה לא בא לבקר הילדה? הוא רוצה שלום בית במציאות שלו... לא מקשיב לי רק לו. זה עובד שפוסל את כל הדעות שלי, רוצה להיות איתי אבל כנועה אליו. פתחתי עיניים לראות המציאות.

...

ש. איך את יכולה לדעת אם חל בו שינויים ?

ת. אני לא רוצה לדעת, לא רוצה לחיות אתו !

...

ש. את מאשרת שנ. (הבעל) שולח פרחים ומכתב אהבה ?

ת. מנסה כדי לרצות אותי .

ש. מה הוא יכול לעשות שכן ישפיע עליך ?

ת. שום דבר להפך גורם לחיים יותר ריחוק .

הבעל חזר על כך שהוא אוהב את האשה ואין לו שום טענות כלפיה, הוא ניסה לפייס אותה אך לדבריו היא "נעולה". לדבריו הם פנו לד"ר א. צ. בגלל בנם, אך לאחר מכן האשה שוכנעה להמשיך ללכת אליו בגלל בעיות עבר אישיות שלה שרצתה לטפל בהם, בעקבות הטיפול היא "הועצמה" וזה גרם לה לרצון לפרק את הקשר ביניהם. למרות הכל הוא עדיין אוהב אותה כאמור והוא מוכן ללכת ליעוץ ולעשות הכל למען שלו"ב.

לגבי טענת העלמת הכספים השיב הבעל שהוא החביא "כסף לבן ליום שחור", אך חוץ מכספים אלו כל כספו הופנה לאשה ולבית ואין שום אלימות כלכלית.

נוכח זאת, אין לדעתו עילות לתבוע ממנו גירושין.

הבעל התעקש על שלו"ב, היה מוכן לבדיקת פוליגרף. לטענתו ד"ר א. וב"כ האשה אשמים בהקשחת עמדתה של האשה.

לשאלת ביה"ד אם יש הוכחות לטענות, ענתה ב"כ האשה:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

"מדובר בגירסתה של האשה והטיעונים כולל חו"ד של ד"ר צ. וד"ר א.. אנו נבקש שביה"ד יוציא החלטה בזה, חוסר הרצון לתת לאשה גט לאחר פירוד ממושך זה אומר מה המצב!".

הבעל רצה לזמן לעדות את הרב ג. ב. מ. אך לנוכח עמדתה הנחרצת של האשה לא ראה ביה"ד טעם לכך.

ביה"ד החליט על המצאת הסיכומים של המטפלים: ד"ר א., ד"ר צ. א. והרב ג. ב. מ.. עוד החליט ביה"ד לזמן את גב' א. כפי שהוסכם.

הוסכם שבית הדין יסתמך על חוות הדעת שכתבה ד"ר א. וחוות הדעת שכתבה גב' מ. ס.. הבעל הסתייג מפנייה לד"ר צ. א. מכיון שהוא היה סבור שהוא מוטה לטובת האשה. ואילו האשה הסתייגה מפניה לרב ג. ב. מ. מכיון שלדעתה הוא מוטה לטובת הבעל.

לאחר החקירה קבע בית הדין את אופן המשך ההתדיינות כי: "חומר נוסף שמעוניינים הצדדים להגיש יופקד בתיק עד כ-5 ימים קודם הדיון הקרוב". וכי: "בדיון תינתן אפשרות לב"כ הבעל להשלים את חקירתו ככל שהוא סבור שישנן נקודות שהוא לא הספיק לעמוד עליהן בחקירתו הנוכחית. לאחר מכן יתאפשר לב"כ האשה לחקור את הבעל".

במהלך הטענות טענה האשה שהבעל יצר קשר עם נשים אחרות. ב"כ האשה פירט התכתבויות בעלות גוון שאינו הולם של הבעל ברשתות החברתיות מזמן שבני הזוג היו פרודים.

הבעל השיב שהתכתבויות אלו אינן משקפות קשר רומנטי וכל מטרתן היתה רק כדי לעורר קנאה אצל האשה, ולעורר בה את הרצון לשקם את הזוגיות. הוא חזר והדגיש שאין לו קשר רומנטי עם נשים.

בהחלטה מיום 24.1.19 ביה"ד קבע מועד דיון להוכחות אליו יזומנו הנשים הנזכרות.

בדיון חקירות מיום 19.5.19 ב"כ האשה אמרה בפני ביה"ד כי מה שהאשה טענה שלבעל היה או ניסה קשר עם נשים אחרות נועד רק לשם הכחשת בקשת שלום בית של הבעל ולהראות שאינה בתום לב. לאחמ"כ סוכם לוותר על טענה זו.

במהלך ההליך התלונן ב"כ הבעל על אפלייתו בהליך מצד ביה"ד.

הוא הגיש בתאריך 16.1.19 וב 28.1.19 תלונה על כך שביה"ד לא מאפשר לו להביא ראיה כי האשה לא הלכה מרצון לטיפול אצל גב' ס., בה בשעה שביה"ד מאפשר לאשה להעלות טענות על אלימות שנשללו. ביה"ד העיר בהחלטה מיום 28.1.19 כי לא ברורה כוונת הבעל וביה"ד נתן החלטתו מנומקת כדבעי כנ"ל.

בתאריך 7.2.19 הבעל התלונן על נזיפת ביה"ד בו לגבי פרטי המצאת עדים לעומת אי מתן צו לדיספוזיציה.

משכך הגיש הבעל בקשה לפסילת הרכב ב 26.5.19.

הבעל חזר ודרש לזמן לדיון את הרב ג. ב. מ., וכי אינו מוכן להסתמך על חוות הדעת של ד"ר א. וגב' ס..

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ביה"ד הבהיר כי לא הייתה הסכמה של הצדדים לקבלת חוות דעתו של הרב ג. ב. מ., ההיפך הוא הנכון, האשה טענה שהרב הינו מוטה לטובת בעלה בשל קשר זה או אחר.

הובהר בדיון שבית הדין יפנה למטפלים שעליהם לא הייתה מחלוקת בין הצדדים והם הגב' ס. והגב' א., ולאחר קבלת חוות דעתם יחליט בית הדין אם לזמנם לעדות.

הבעל ביקש לבטל דיון עד הערעור בביה"ד הגדול. לאחר עיון במועדי הדיון, ביה"ד אישר את בקשתו, ולאחר דחיית הערעור נקבע דיון ליום 27.1.20.

גם לאחר דחיית הערעור חזר ב"כ הבעל על בקשתו לזמן לעדות את גב' א. וכן הרב ג. ב. מ. וגב' ס.

בית הדין השיב כי בדיון זה, שנקבע מיד לאחר שערעורו של הבעל בבית הדין הגדול על החלטת בית הדין דנן לדחות את בקשתו לפסילת ההרכב – נדחה, אין צורך בקבלת עדים.

בדיון 28.1.20 העלה ביה"ד את הצורך בראיות לטענות ובירר עם הצדדים אם הם מבקשים להביא ראיות או עדים להוכחת עמדותיהם.

התובעת טענה שעיקר ההוכחה העומדת לרשותה היא חקירתה בבית הדין. עם זאת היא מסכימה לזימון המטפלת ד"ר א. א. למתן עדות.

לבקשת ביה"ד להביא ראיות ועדויות, הגיבה ב"כ האשה: "נניח שהאשה הגישה תביעת גירושין ולא מצליחה להוכיח וביה"ד דוחה זאת אז היא תחזור לבעלה? כל ההליך לא ברור, שנתיים וחצי אשה עומדת ולא מקבלת גט... מי שהיה עד מה שנעשה בבית זה האשה והילדים. את הילדים לא שייך שנביא. לגבי המטפלת הזוגית הבעל ביקש שנזמן אין לנו התנגדות. יש עניין שהיא תגיע שתשפוך אור על העניין המטפלת א. א."

הנתבע בקש בתחילה לזמן את הגב' א. א., אולם לאחר ששמע שישנה משמעות כספית לזימונה, ביקש להרהר שנית בדבר וליידע את בית הדין על כך מאוחר יותר.

לאחר זמן חזר הבעל ודרש לזמן את ד"ר א. והרב ג. ב. מ..

ביה"ד החליט לזמן את ד"ר א. בלבד.

לאחר שהבעל החליף ייצוג, הוא וויתר על זימונה של ד"ר א. בטענה כי אין ביכולתו לממן את העלות. הוא דרש להציג את החומר החדש עליו מסרה ד"ר א. האשה הסכימה.

להלן דו"ח ד"ר א.:

"התקיימו 6 מפגשים במהלך 2017.

בשיחת הטלפון הראשונה הוא הסביר שאשתו מעוניינת להפרד כי היא טוענת שאין אהבה והיא טעונה כל השנים, חבל שלא אמרה לי אחרי כל מקרה היצר הבעל...

ערכנו עבודה על בסיס הדברות לזוגיות ולשותפות וכבר חשו הקלה... העמקנו את נושא התקשורת... לדעת לראות ולהבחין את צרכי הזולת. העלנו את הנוקשות של הבעל שרוצה שקט ואת הצורך של האשה בביחד.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הבעל מאוד התנגד לכל שינוי וכל לימוד... לפגישה האחרונה היא הגיעה במשבר גדול מאוד כשהיא לא רוצה יותר.

שני בני הזוג אנשים נחמדים שנקלעו למשבר זוגי קשה מאוד. היא במשך כל השנים רצתה בחום וביחד, הוא קשה לו להפתח לדברים חדשים ולהתחלות חדשות. לאור כל המפגשים האשה ציפתה שכן יהיה שינוי ולו הקל שבקלים, כל כך רצתה שיקרה נס ותוכל לחבר לבבות שוב. כל פעם שהבעל הביע התנגדות ללימוד והתחלה חדשה האשה התאכזבה ונפלה ברוחה, כי החלום לחבר התרחק והלך. מספר פעמים ביקשתי ממנו לבוא לבד, שאולי באופן אישי יהיה פחות סגור ויוכל להבין את נושא התקשורת לעומק, הוא סירב לבוא לבד, התנה את הפגישה ביחד עם האשה... כולי תקווה שתוכלו לתת מזור לכאבם, הם אנשים מקסימים."

סיכומי האשה הוגשו ביום 3.3.20. סיכומי הבעל הוגשו ביום 21.5.20.

טענות הצדדים

האשה תובעת גירושין. לדבריה, עם המעבר לדירתם המשותפת הבעל היה משפיל אותה אלימות מילולית, נפשית וכלכלית. הבעל נהג באלימות פיסית כנגד הילדים אך בשנים אחרונות רק מילולית.

הבעל גם השליט בבית אוריה של פחד וטרור וכן טרור כלכלי ונהג להעלים ממנה כספים.

האשה מאסה בבעלה נוכח התנהגותו במשך השנים ומה שנעשה לילדים. – גם בהקשר ליחסי אישות. כך בכתב התביעה: "בין הצדדים היו יחסי אישות עד שהאשה מאסה בבעלה ולא יכלה יותר להיות איתו ביחסים לאחר כל ההשפלות וחוסר יחס חיוביים."

עמדתה לגירושין נחרצת והיא לא רוצה לנסות שלום בית.

הבעל טוען כי אין עילה לגירושין, טענות האשה לא מוכחות, ורצונו בשלו"ב כן ואמיתי כפי שבא לביטוי בדיונים בביה"ד ובחוות דעת המומחים- ובפרט הרב ג. ב. מ.. בקשר להתנהלותו הוא מוכן והולך לייעוץ. את ההתנהלות הכלכלית הוא מסביר בדרכו ולראיה הוא עדיין ממשיך להכניס את משכורתו ומוכן לוותר על ממון רב בעבור שלו"ב.

רצון הבעל בשלום בית ניכר הן בדיונים בביה"ד וביה"ד הגדול, הן בחוות דעת המומחים והן בפעולותיו: השתתפות כנה בייעוץ, תביעה לשלום בית, יציאה מהבית והכנסת משכורת.

הבעל טוען כי ביה"ד לא אפשר לו להוכיח את עמדתו. ביה"ד לא אישר לזמן לעדות את הרב ג. ב. מ., לא אפשרו חקירה בטענת ההתכתבות ברשת החברתית, הטילו עלות זימון ד"ר א. עליו, וכן אי הגשת מסמכים חדשים שצויינו בחוות הדעת של ד"ר א..

הכרעה

האשה לא הביאה הוכחות לטענותיה אלא הסתפקה בחקירות שקיים ביה"ד. ביה"ד מתרשם שאין בדבריה עילה או אמתלאה המצדיקה פירוק הבית מלבד אופיו של הבעל. לא התקבלה הוכחה או עדות וכן בכל חוות הדעת לא נמצא אישוש לטענות האלימות וכפי שבא בהחלטת ביה"ד מיום 12.9.17.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ניתן לומר שגם בית הדין התרשם כי לבעל אופי קשה והוא לוקה בחוסר גמישות, ובכלל זה גם בענין הכספי. על כך תעיד חווה"ד של ד"ר א. והעובדה שלא הוכחשה, על הסכסוך שלו עם ביתו. לא מצאנו הכחשה מהבעל עצמו לנטען כנגדו, מלבד שהסביר התנהלות זו.

למרות האמור, ביה"ד התרשם כי הבעל הבין את המורכבות לחיות בצילו של אדם שכזה. הוא נכון להתאמץ לשנות את התנהלותו גם באמצעות ייעוץ מקצועי, הגם שלא הצליח לעשות כן בפגישות עם ד"ר א., וכוונתו לשלום בית הינה בתום לב של ממש (אם כי לא ברור מהי מידת הסיכוי כי כוונתו תוכל לבוא לכלל מימוש ועד כמה הוא מבין מהם מאמצי השינוי הנדרשים ממנו).

מאידך גיסא, מאיסות האשה ניכרת בכתב התביעה ובדיונים ונובעת מאופיו והתנהלותו של הבעל. ולמרות שכאמור ניכר רצונו לשפר, האשה לא מוכנה לנוכח העבר וגם טוענת שגם כיום התנהלות זו ממשיכה. נראה גם מדברי הבעל כי הוא מבין כי שינוי כיוון זה של האשה הוא הרושם שלה כי חייה יכולים להתנהל אחרת ממה שחווה עד כה ולא טענות בעלמא או מחמת שעיניה נתנה באחר, והגם שהרב ג. ב. מ. כתב כי ניכר כי גורמים חיצוניים מלמדים טענות את האשה, התרשמות ביה"ד היא כנ"ל.

דין מאיס עלי – מדוע יש צורך באמתלה מבוררת

האומרת "מאיס עלי" דינה שתתן אמתלה מבוררת.

כך מבואר בדברי מהר"ם מרוטנבורג המובאים בטור סי' ע"ז:

"וכן היה דן מהר"ם מרוטנבורג בדינא דמתיבתא, אבל היה מצווה להחרים אם השיאה שום אדם עצה... לכך לא היה דן דין מאיס עלי אם לא שתתן אמתלה לדבריה למה לא היה מקובל עליה או שלא היה הולך בדרך ישרה ומכלה ממנו".

וכדברי מהר"ם מרוטנבורג פסק הרמ"א בשו"ע אה"ע"ז סימן ע"ז סעיף ג'.

מהו אותו צורך ב"אמתלה מבוררת" על מנת לקבל את טענת מאיס עלי. בענין זה ערך הרב שלמה דייכובסקי שליט"א בפד"ר חלק יא עמ' 204-202 בירור הלכתי קצר וכתב כך:

"הב"ח מפרש את דברי המהר"ם מרוטנבורג:

"נראה דהמהר"ם מצריך תרתי, חדא דתתן אמתלה לדבריה וגם היה מצווה אח"כ להחרים דהרי כבר אפשר דאע"פ שנתברר שהאמתלה אמת, או אפי' ידוע דאינו הולך בדרך ישרה - אינו מאוס עליה, והרבה רקים ופוחזים נמצאו בישראל ואיכא שלום בין איש לאשתו אלא שזו קרוביה הרגילה לקטטה ויאלפיה שקר לומר מאיס עלי".

כלומר הצורך באמתלה הוא כדי לברר לנו שבאמת ובתמים הבעל מאוס עליה ושאינן כאן דברים בעלמא...

בדרך זו פירש "חזון איש" (אה"ע ס"ט ט"ז) את דברי הבית שמואל שפסק שאם טוענת מאיס עלי ותובעת כתובה ליתא לדינא דמתיבתא. וכתב "חזון איש":

"והעיקר תלוי לפי ראות עיני הדיינים אם יש רעותא במאי דתבעה כתובה אבל אם נראים הדברים דמאיס עליה אלא שמבקשת כתובה שתוכל להתפרנס... אינה מפסדת בתביעתה".

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כלומר כל ששוכנעו הדיינים שהבעל מאוס עליה אין תביעת הכתובה מקלקלת את טענתה...

ובכן כל הצורך בהוכחות למאיסות הוא אך ורק בכדי להשתכנע באמיתות הדבר ושאינן מאיסות ממשית לפנינו, ולא מדומה, אבל כל שאנו משוכנעים - אין צורך בהוכחות ואין סתירה מעובדות אחרות (תביעת כתובה)...

הדבר משתלב עם הגדרת המושג "מאוס עלי". התוס' רי"ד כתובות דף סד ע"א כתב:

"דכיון דבעלה מאוס בעיניה אנוסה היא בדבר ולא מדעתה עושה כן, ואפי' אשה כשרה אין אומרים להיבעל לשנוא לה. ואע"פ שאין שום מום ניכר בו, הרבה פעמים אשה מואסת בבעל ואע"פ שאין שום מום ניכר בו. וזה דומה לאדם שאין יכול לאכול מאכל השנוי לו ונתעב עליו".

ועיין בספר היכל יצחק להגרי"א הרצוג (ח"א סי' ב' אות ה) שכתב:

"דמאוס עלי הוא לא רק ענין של שנאה סתם אלא בחילה נפשית להיבעל לגוף זה, והוא סוד מסודות הנפש. ובזמנינו גילו הרופאים מחלה הידועה בשם 'מחלת המגע' והיינו מסיבה שאי אפשר להתחקות על טיבה בן אדם נפשו סולדת לנגוע בבן אדם ידוע או בחפץ ידוע".

ומסקנתו של הרב דייכובסקי הינה:

על כן כל הגורמים העומדים בסתירה למאוס עלי כוחם יפה רק כשאין אנו בטוחים במאיסות, אבל אם אנו בטוחים בדבר אזי אין בכוחו של שום גורם לסתור את טענת מאוס עלי.

והוא ממשיך וכותב:

בנידון דידן, טוען הבעל בפה מלא שהאשה מאוסה עליו, ובית הדין משוכנע כי הדבר נכון למעלה מכל צל של ספק, לאור ההסטוריה עקובת השנאה והמררות הנמשכת לאורך עשרים וארבע שנים ולאור הפירוד הממושך ביניהם. על כן לכאורה אין זקוק הבעל לאמתלה בכדי להסביר את מאיסותו, שכן כל הצורך באמתלה הוא רק לסבר את אוזני בית הדין, אבל כל שנראה לבית הדין שהמאיסות ברורה ומוחלטת אע"פ שאין שום מום ניכר בה (כדברי התוס' רי"ד) מקבלים את דבריו... כי האמתלה אינה אלא אמצעי עזר לשכנע אותנו במאיסות, וכשאנו משוכנעים אזי אין צורך בה."

המצב המתואר בפד"ר הוא ממש המצב הנגלה לעיני בית הדין במקרה שלפנינו. האשה לא הוכיחה כי ישנן עילות לגירושין, אך אופיו של הבעל מחד וכנותה של האשה מאידך הנתמכת הן בחוות הדעת של המטפלת מ. ס. והן בחוות הדעת של ד"ר א., והתמשכותו של ההליך במשך כ"כ הרבה זמן בפני בית הדין במספר דיונים לא מבוטל בהם התרשם בית הדין מאופיים של הצדדים מביאה את בית הדין לכדי שכנוע מוחלט כי האשה אכן מאסה בבעל.

לכן ביה"ד קובע כי דינה של האשה כמורדת מחמת מאיסות.

יוער, כי טענת הבעל כי לא אפשרו לו להביא הוכחות נסתרת מהאמור לעיל בפירוט. ביה"ד ביקש את הצדדים להביא ראיות כמפורט לעיל בהרחבה, הורה על זימון הנשים איתן התכתב תוך נזיפה באי המצאת פרטיהן כנדרש, עד שלבסוף לא נצרך לענין זה, הורה על זימונה של ד"ר

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

א. עד הודעתו שלו כי לא יוכל לממן זאת, ואישר המצאת מסמכים חדשים המצויינים בחו"ד של ד"ר א.

אשר לאי זימונו של הרב ג. ב. מ. הרי שביה"ד נתן החלטתו בענין תוך שהבעל ממחזר דרישתו זו שוב ושוב.

אשר על כן על הבעל לגרש את אשתו.

על מזכירות בית הדין לזמן את הצדדים לסידור גט.

ההחלטה מותרת לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.

ניתן ביום כ' באב התש"פ (10/08/2020).

הרב בן ציון ציוני

הרב עודד מכמן

הרב ישי בוכריס – אב"ד

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה